

Løse søer i farestalden

hvordan og hvornår?

Moustsen, Vivi Aarstrup; Pedersen, Janni Hales; Hansen, Christian Fink

Published in:
Hyologisk

Publication date:
2014

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Moustsen, V. A., Pedersen, J. H., & Hansen, C. F. (2014). Løse søer i farestalden: hvordan og hvornår?
Hyologisk, 36(7), 12-15.

Effektivt redskab til optimering

Nyudviklet faresti
fungerer i praksis

Når arbejde og privatliv
hænger sammen

Fokus

STALDBYGGERI OG INVENTAR

Mere indhold i den
digitale udgave

AGRAR+

■ I FF-stien er soen løs fra indsættelse til fravænning.

af VIVI AARESTRUP MOUSTSEN, chefforsker VSP, JANNI HALES, studerende, CHRISTIAN FINK HANSEN, lektor begge Københavns Universitet

Løse søer i farestalden – hvordan og hvornår?

Der findes landmænd der har succes med løse søer i farestalden, men der er fortsat udfordringer der skal løses.

Løsdrift i farestalden er nemlig forbundet med øgede investeringer, og der er risiko for øget pattegrisedødelighed. Samtidigt har det ikke været muligt for producenterne at få en højere pris for grise, der er født i løsdrift. Derfor er det svært at få løsdrift og mere dyrevelfærd til at harmonere med at være konkurrencedygtig og kunne producere på et højt niveau.

Konkurrencekraft er fortsat altafgørende for dansk svineproduktion, da hovedparten af det danske svinekød eksporteres til lande, der har begrænset fokus på dyrevelfærd.

Alligevel giver det god mening ved etablering af farestier at overveje, om søerne skal være løse. Det

er blandt andet muligt at opnå tilskud til etablering af farestier til løse søer, og der kan vælges indretninger, hvor søernes bevægelse kan begrænses i de første kritiske dage efter faring, hvor pattegrisedødeligheden er størst. Dermed vil det antageligt være muligt at opnå resultater på niveau med kassestier. Det forudsætter imidlertid et højt

niveau af management, ligesom pasningen af dyrene skal indrettes efter, at søerne er løse.

Tilskudsordning

Fødevareministeriet har i 2014 prioriteret et indsatsområde på 50 millioner til etablering af farestier til løse søer. I nedenstående er

der taget udgangspunkt i, hvordan tilskudsordningen fungerede i 2013, da artiklen blev skrevet før, der blev offentliggjort en ny vejledning fra NaturErhvervsstyrelsen.

Det forventes, at der kan søges tilskud både til nyetablering og til ændring af eksisterende anlæg tilmed? farestier til løse søer og, at

der kan opnås 40 procent støtte af det støtteberettigede grundlag.

Inventar og gulvprofil er alle meget betydende for funktionen af farestier til løse søer og forventes derfor at være inkluderet i tilskudsgrundlaget. Det gælder også for varmforsyning, ventilation, foder samt el og vand. Udgifter til rådgivning, skiltning og slutrapportering

» ...DANSKE FARESTIER TIL LØSE SØER SKAL UDVIKLES MED HENSYNTAGEN TIL BÅDE DYREVELFÆRD OG PRODUKTIVITET...

MINERALTOGET KØRER - SKAL DU MED?

DANMARKS NYESTE MINERALFABRIK
ER KLAR MED:

- Mineraler
- Koncentrater
- Råvarer

nutrimin
det rette mix

*Vi sikrer dig det optimale fodermix
med oprigtig interesse i din forretning,
kompetent rådgivning - og ærlig snak*

Læs mere her: www.nutrimin.dk

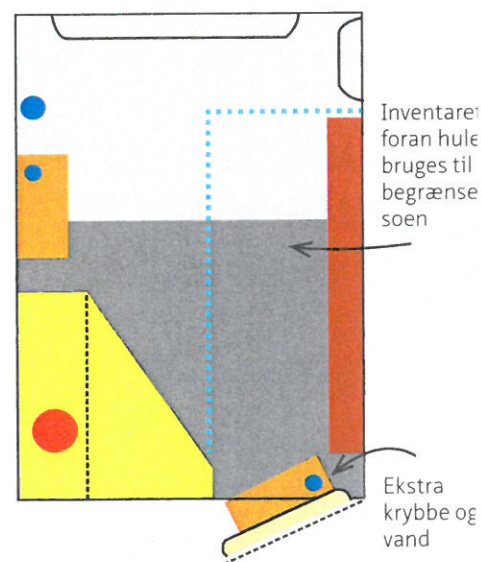
Bodalen 11, 8643 Ans By • Tlf: 87 50 08 80 • Fax: 87 50 08 40 • Mail: info@nutrimin.dk

Ansøgningsperioden forventes at være fra 1. august til 3. september 2014.

For at sikre succes med løse søer i farestalden har den danske tilgængelighed været at starte fra bunden. Først og fremmest at identificere hvilke behov soen, pattegrisene og personalet har og dernæst undersøge hvilket stidesign der opfylder alle disse behov.

Figur 2

■ Illustration af SWAP-stien – SWAP står for Sow Welfare And Piglet protection

Dette var formålet i et fire-årigt projekt, der involverede forskere fra Aarhus Universitet, repræsentanter fra dyrevelfærdsorganisationer, bygge- og inventarbranchen samt Videncenter for Svineproduktion (VSP). Resultatet blev en FF-sti (Fri Faring).

I FF-stien kan en del af søerne producere på samme høje niveau som søer i kassestier med meget lav pattegrisedødelighed. Der er dog stadig en del af kuldene ved de løse søer, hvor pattegrisedødeligheden er for høj. En række forsøg har vist, at det primært er i løbet af de første fire dage af pattegrisenens liv, at der er øget dødelighed i løsdriftsstierne. FF-stien opfylder således mange af de behov, den skal, men produktiviteten er for ustabil og stien er derfor ikke konkurrencedygtig endnu. VSP og Københavns Universitet (KU) er derfor sammen om at prøve at løse denne udfordring, og det samarbejde har resulteret i SWAP-stien. SWAP står for Sow Welfare And Piglet protection.

Anlægget ved I/S Gammelgaard, som er omtalt andetsteds i Hyo, er det første fuldskala-anlæg, hvor alle farestier er SWAP-stier.

SWAP-stien er designet efter, at soen skal være løs det meste af tiden, men med mulighed for kortvarig brug af boks. Det er essentielt, at udgangspunktet er en løsdriftssti, hvori muligheden for brug af boks er indarbejdet, og ikke en traditionel fareboks, der åbnes. En boks er designet til at begrænse soens bevægelsesfrihed og således ikke designet til løse søer, men i forhold til at øge pattegriseoverlevelsen er det kun nødvendigt at begrænse soen nogle få dage. I SWAP-stier kan soen lukkes i boks i de få dage efter faring, hvor risikoen for ihjellægning findes det ord? af pattegrisene er størst.

Hvad gør de i Norge og Sverige?

I Norge og Sverige er alle søerne løse i farestalden, så hvorfor kopierer vi ikke bare deres løsninger? Som det også har været meget omtalt i danske medier, så er den svenske svineproduktion faldet signifikant deseneseste år, og branchen økonomisk presset. Produktionsomkostningerne pr. kg slagtekrop er tre kroner eller mere over niveauet i Danmark, og det skyldes blandt andet investeringer i større farestier samt arbejdsforbrug og halmforbrug mm.

Danske farestier til løse søer skal udvikles med hensyntagen til både dyrevelfærd og produktivitet, så branchen kan bevare og udvikle konkurrencekraften. Så det danske mål er, at søerne bliver løse i farestalden samtidig med, at der er fokus på høj pattegriseoverlevelse og effektiv udnyttelse af arbejdstiden.

Kom til Kongres i Herning

Ved Kongres for Svineproducenter i Herning i oktober vil vi præsentere erfaringer fra besætninger med løse søer, vores anbefalinger til indretning af farestier til løse søer – og også resultaterne fra projektet, som vi har gennemført ved Niels Aage Arve – og som har været omtalt her i Hyo flere gange. I projektet har VSP og KU fulgt mere end 1.500 kuld i farestalden under tre forskellige former for løsdrift med fokus på, hvordan faringsforløb, søernes stressniveau og pattegrisedødeligheden er påvirket af systemet. Skal søerne i fremtidens farestier være løse hele tiden eller løse det meste af tiden? I projektet er der obduceret over 9.000 pattegrise. Resultaterne præsenteres og muligheder for at reducere pattegrisedødeligheden diskuteres. ■

Se film af SWAP stien på VSP's hjemmeside

BoPil A/S
animal performance

Få langt bedre foderøkonomi - fuldautomatisk!

SpotMix/SpotStrø

- Fordel foder og strø op til 300m i alle retninger
- Total multifase med ad lib eller restriktivt
- Bedre miljø – reducerer støv og arbejde
- Strø og foder med samme rørføring

"Med vores SpotMix system optimeres vores fodringøkonomi til det maksimale...
Det er fantastisk!"

Peter Koefoed, Bornholm

Reducér omkostningerne kraftigt!

Foderlade/mølleri

- Korntransport
- Silobatterier
- Møller og kornrenser
- Kan kombineres med SpotMix og/eller ESF

Optimal huld og sundere besætning!

BoPil ESF7® Transponder

- Lige, stressfrie gennemgange i alle modeller
- Kan fodre med våd- eller tørfoder
- Flere modeller – passer til alle dyr
- En simpel og unik computerløsning med software m/AgroSoft

"Programmet er nemt og overskueligt og det virker bare!"

Driftleder Karsten Koldtoft, Fjordvest I/S

Tlf.: +45 7440 7025 - www.bopil.dk